

การศึกษาการบริหารงานมุขดของกรุงเทพมหานครในประเทศไทย

นายวินัย วงศ์นานันท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของ การศึกษาตามหลักสูตรบริบูรณ์เพื่อเตรียมความพร้อมหน้ามหิดล
ภาควิชาพาณิชยศาสตร์
นักศึกษาสาขาวิชา ุภัล กรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2527

ISBN 974-563-577-4

009950

17358437

A STUDY ON PERSONNEL ADMINISTRATION OF
AIRPORTS AUTHORITY OF THAILAND

MR. VINIJCHAI RUNGSITANANOND

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Commerce

Department of Commerce

Graduate School

Chulalongkorn University

1984

ISBN 974-563-577-4

หัวขอวิทยานพนธ์	การศึกษาการบริหารงานบุคคลและการทำางานศึกษาเพื่อประเทศไทย
โดย	นายวินิจัย วงศิริวนันท์
ภาควิชา	พัฒนาศักดิ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	นายชวัช อนุกูล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์สุภากาณ พลนิกร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุญาตให้มีวิทยานพนธ์ขึ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....*นายวินิจัย*..... กมลกิจบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานพนธ์

.....*ดร.สุประดิษฐ์*..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุรี เอกะนิพานนท์)

.....*นายชวัช*..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ จินทนา บุญคงการ)

.....*นายวินิจัย*..... กรรมการ
(นายชวัช อนุกูล)

.....*อาจารย์สุภากาณ*..... กรรมการ
(อาจารย์สุภากาณ พลนิกร)

ฉลองให้ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวขอทบทวนพิมพ์	การศึกษาการบริหารงานบุคคลของการท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย
ชื่อนักเขียน	นายวันชนัย รังษิวนานนท์
อาจารย์ที่ปรึกษา	นายชวรัช อนุกูล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์สุกาการณ์ พลนิกร
ภาควิชา	พัฒนศึกษาศาสตร์
ปีการศึกษา	2526

ນໍາມາດ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงนโยบาย โครงสร้าง วิธีการ และปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารงานบุคคลของการท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานประจำรัฐวิสาหกิจ โดยการรวมรวมข้อมูลจากหนังสือ วารสาร เอกสารต่างๆ ได้แก่ กฏ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หนังสือเวียน และคำสั่งต่างๆ ของกระทรวงการท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย และของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังให้ทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่รับผิดชอบงานบริหารบุคคลโดยตรง และใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของพนักงาน โดยสุ่มทัวอย่างมาจากการนับประคับนับหาร จำนวน 41 คน และพนักงานระดับปฏิบัติการ 231 คน ผลจากการศึกษารูปได้ดังนี้

การฝึกอบรมและพัฒนาพนักงาน การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย ได้ให้การพัฒนาโดยการปฎิรูปนิเทศ การฝึกอบรม การคุยงาน การประชุมและสัมมนา ห้องในประเทศไทยและห้องประเต็ล ซึ่งพนักงานส่วนใหญ่ได้รับการพัฒนา แทบทั้งในสำนารณ์ความรู้ที่ได้รับจาก การฝึกอบรมและพัฒนามาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานมากเท่าที่ควร ส่วนในด้านการประเป็นผลและการติดตามผลลัพธ์จากการพัฒนาได้รับการฝึกอบรมและพัฒนามัน จัดทำเป็นมาตราครองกราก และในห้องถึงทุกหลักสูตรที่ต้อง

การรุ่งใจและช่างรักษา ในด้านการบริหาร เงินเดือนและค้างจ้างนั้น การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย ได้ใช้มูลค่าอัตราเงินเดือนค้างจ้างของพนักงานรัฐวิสาหกิจ ที่กำหนดโดยกระทรวงการคลัง และพนักงานจำนวนมากกว่าอยู่ละ 75 มีความพอใจเงินเดือนที่ได้รับ ซึ่งส่วนมากมีความเห็นว่า เงินเดือนที่ได้รับเที่ยงพร้อมกับการคำนวณ ไม่รวมเบี้ยนาที กับความรู้ความสามารถ และปริมาณงานที่ห้องรับผิดชอบ ส่วนหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา ความคิดเห็นของ พนักงานส่วนมากเห็นว่ามีความเหมาะสม ในด้านสวัสดิการพนักงานอยู่ละ 60 มีความพอใจในสวัสดิการที่ได้รับ ซึ่งส่วนมากเห็นว่าสวัสดิการที่ได้รับนี้คือทักษะที่เปลี่ยนไปรับรู้ความรู้ใหม่ๆ และสวัสดิการที่ได้รับช่วยให้การมองเห็นของคนที่มีมารยาท เล็กน้อยเท่านั้น นอกจากนั้น ยังคงการให้ปรับปรุงและเพิ่มเติมสวัสดิการที่เป็นค้าเงินมากที่สุด

ในด้านระเบียบวินัย พนักงานส่วนมากมีความรู้ความเชื่อใจพอสมควร และเห็นว่า ระเบียบวินัยและการรักษาวินัยในหน่วยงานของตนมีความเหมาะสม ส่วนการร้องทุกข์นั้น การท่าอากาศยานยังไม่มีระเบียบว่าด้วยการร้องทุกข์ของพนักงาน และพนักงานที่ร้องทุกข์ ส่วนมากมีสาเหตุจากไม่ได้รับความเป็นธรรมจากผู้บังคับบัญชา และพบมีอยู่ในด้านสภาพการทำงาน ปฏิบัติงาน สำหรับการโยกย้ายหน้าที่พนักงานจำนวนเล็กน้อยที่ได้รับการย้ายหน้าที่ และนี่ ความเห็นว่าปริมาณงานมากขึ้นกว่าเดิม

ข้อเสนอแนะ การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย ควรปรับปรุงวิธีการสร้าง และหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน อย่างถูกต้อง เพื่อพิจารณาความคิดเห็นของบุคคลที่รับผิดชอบ ให้การพัฒนาพนักงานอย่างทั่วถึง ปรับปรุงสวัสดิการให้เหมาะสม ทบทวนความรู้ความเชื่อใจระเบียบวินัยแก่พนักงานให้ดีขึ้น รวมทั้งจัดให้มีระเบียบการร้องทุกข์ของพนักงาน

ABSTRACT

The objective of this thesis is to study the policy, the structure, the procedure and the problems of the Personnel Administration of Airports Authority of Thailand, a public enterprise. The study is based on the data from textbooks, journals, and documents such as regulation, announcement, circular letters and issues of Airports Authority of Thailand including the related public sections. In addition, it is also based on interviewing the personnel administration executives and the questionnaires in random sampling of 41 administrators and 231 operation staffs. The study can be summed up as follows.

Concerning the recruitment and the selection of the employees, most of the employees have been transferred from the Air Force Department and the Civil Aviation Department according to the Act of Airports Authority of Thailand 1979. The placement of the additional employees has been very nominal and conducted through the advertisement in several media. However, most of the selected candidates learned of the placement from friends or relatives. The Airports Authority of Thailand utilizes several means of selection i.e.

written tests, skill tests and interviews. Most administrative staffs have been selected through interviews but most of the general staff have been selected through all of the three above instruments. In relation to the placement, most of the staffs accept that they have been assigned to the positions suitable for their knowledge and skill.

The Airports Authority of Thailand has set up training and development programs for the staff including orientation, training sessions, seminars, conferences and official tours in the country as well as abroad. However, most of the staff who have attended the programs cannot apply the acquired knowledge to their work up to the fullest extent as anticipated. Unfortunately, it has been found that the evaluation and the follow-up of the programs were conducted occasionally and did not cover every aspect of the programs.

Concerning the motivation and the maintenance, specifically those relating to the wage and salary administration, the Airports Authority of Thailand has been using the scale of monthly salary for public enterprises workers established by the Ministry of Finance. From the study of this thesis, it has shown that more than 75 per cent of the employees have been satisfied with the salary received. They think that it is sufficient to maintain the living condition, and that it is proportionate to the knowledge, skill and responsibilities assigned. In relation to the criteria used in the administration of the annual promotion, most of the employees think that they are fairly suitable. In addition, concerning the fringe benefit program,

60 per cent are satisfied. However, there are many employees who think that the program is still not comparable with that of other public enterprises, and that it helps maintain their living condition only a little better. Besides, they think that the fringe benefit program ought to be improved especially in the form of financial aids.

Most of the staff have fairly acquired the organization's disciplines and felt that maintenance of the disciplines in the office has been carried out appropriately. As far as the grievance is concerned, the Airports Authority of Thailand has not yet established the definite channel of the airing the grievance. However, most of the staff grievances resulted from the unfair treatment from the superior and also stemmed from the working conditions. Regarding the transfer, only a small number of the staff has been transferred and most of them feel that after being transferred they have been assigned greater amount of work.

Recommendations - The Airports Authority of Thailand

- should improve the methods of recruitment and the criteria used in the selection of the staff
- should establish the job-evaluation properly eventually resulting the fair reward relating to the annual promotion
- should set up the development program of every member of the staff
- should improve its structure on the fringe benefit program
- should constantly encourage the better understanding of the staff concerning all the regulations established
- should establish the definite steps of the grievance procedures.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เรื่องดุลจง โภคัยความกรุณาและความอนุเคราะห์จากท่าน
ผู้มีพระคุณหลายท่าน ซึ่งผู้เขียนขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้ คือ
รองศาสตราจารย์ สุริช เอกะหิทานนท์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์
จินกาน บุญคงการ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ คุณชัวช อนุกาต อาจารย์ปรีกษา และ
อาจารย์สู่ภารณ์ พลนิกร อาจารย์ปรีกษารวม ซึ่งท่านทั้งหลายนามไว้ข้างตนให้กรุณาให้
คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการเขียนวิทยานิพนธ์ ตลอดจนกรุณาแก้ไขข้อบกพร่องทาง ฯ
อย่างที่ยัง

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบพระคุณผู้ว่าการ และพนักงานกรุงเทพมหานคร แห่ง-
ประเทศไทยทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณมาภรณ์ สุชาติรัมย์ ผู้อำนวยการกองสุขาภิบาลบุคคล
คุณนิรันดร์ ชีวนาทสิน ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองพัฒนาบุคคล และคุณเสนห์ เชาว์สุรินทร์ หัวหน้า
กองพนักงานล้มพันธ์และสวัสดิการ ที่กรุณาให้ความร่วมมือกับผู้เขียนเป็นอย่างที่ยัง เกี่ยวข้องอยู่
รายละเอียดทั้ง ฯ ทำให้การเขียนกำเนิดไปได้เป็นอย่างดี

สุดท้ายผู้เขียนขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี และเพื่อน ๆ ที่ให้ความสนับสนุนและ
เป็นกำลังใจแก่ผู้เขียนเสมอมา รวมทั้งท่านที่มีโภคธรรมนามไว้ ณ ที่นี้ด้วย

วันจันย์ วันเดือนมกราคม

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๒
กิจกรรมประจำภาค	๓
รายการตารางประกอบ	๔
รายการแผนภูมิประกอบ	๕

บทที่

1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
สมมุติฐานของการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา	5
วิธีค้นคว้าและการวิจัย	5
วิชวิเคราะห์	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	7
อุปสรรคในการวิจัย	8
2 ประวัติและการดำเนินงานโดยทั่วไปของการท่าอากาศยาน แห่งประเทศไทย	9
ความเป็นมาของกิจการท่าอากาศยาน	9
การจัดตั้งการท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย	14
วัตถุประสงค์ของกิจการท่าอากาศยาน	17
นโยบาย	18
การจัดหน่วยงานและบุคลากร	19
อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล	25

สารนัย (ก)

บทที่	หน้า
๔.๓ การบริหารงานบุคคลของการทำอาหารเชิงประเทศไทย	27
ความหมายและกระบวนการบริหารงานบุคคล	27
การวางแผนกำลังคน	30
การวางแผนกำลังคนของการทำอาหารเชิงประเทศไทย ..	31
การสรรหาและการคัดเลือกบุคคล	33
การสรรหาบุคคลของการทำอาหารเชิงประเทศไทย	41
การฝึกอบรมและการพัฒนาบุคคล	49
การพัฒนาบุคคลของการทำอาหารเชิงประเทศไทย	58
การบริหารเงินเดือนและค่าจ้าง	67
การบริหารเงินเดือนและค่าจ้างของรัฐวิสาหกิจ	72
การบริหารเงินเดือนและค่าจ้างของการทำอาหารเชิงประเทศไทย	81
การเลื่อนตำแหน่งและการโยกย้าย	93
วินัยและการลงโทษทางวินัย	96
วินัยและการลงโทษของพนักงานการทำอาหารเชิงประเทศไทย	99
การเลื่อนตำแหน่งและการโยกย้ายของพนักงานการทำอาหารเชิงประเทศไทย	99
การร้องทุกข์	115
การร้องทุกข์ของพนักงานการทำอาหารเชิงประเทศไทย ..	116
สวัสดิการ	117
การจัดสวัสดิการของการทำอาหารเชิงประเทศไทย	118
การพนักงาน	131

สารบัญ (๗๘)

บทที่	หน้า
การพัฒนาภาษาและสภาพการเป็นพังานของการทำอาหาร-	
บ้านเดิมประเทศไทย 132	
สรุปการบริหารงานบุคคลของการทำอาหารไทยในประเทศไทย 135	
4 วิเคราะห์การบริหารงานบุคคลของการทำอาหารไทย 140	
5 สรุปผล และขอเสนอแนะ 193	
บรรณานุกรม 205	
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. 208	
ภาคผนวก ช. 213	
ประวัติผู้เขียน 220	

รายการตารางประกอบ

หน้า

ตารางที่

1	แสดงจำนวนเที่ยวบิน - จำนวนผู้โดยสาร - น้ำหนักสัมภ้า - น้ำหนักไปรษณีย์กิโลกรัมที่เป็นรายปี	3
2	แสดงอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล	26
3	บัญชีกำหนดอัตราเงินเดือนและการจุราภิบาลค่าใช้จ่าย ฯ ของพนักงาน การทางอากาศยานแห่งประเทศไทย	48
4	แสดงงบประมาณการทำงานการพัฒนาพนักงาน	67
5	แสดงอัตราเงินเดือนพนักงานการทางอากาศยานแห่งประเทศไทย	
	1 กรกฎาคม 2522	82
6	บัญชีการกำหนดอัตราเงินเดือนของพนักงานการทางอากาศยาน แห่งประเทศไทย 1 ตุลาคม 2522	83
7	บัญชีการกำหนดอัตราเงินเดือนของพนักงานการทางอากาศยาน แห่งประเทศไทย 1 มกราคม 2525	85
8	บัญชีกำหนดอัตราเงินค่าทำงานเรว	92
9	แสดงผู้มีอำนาจจากอนุมติการเลื่อนตำแหน่งพนักงาน	96
10	แสดงอัตราในการสั่งลดหรือยกเงินเดือนบุคลากรทำพิเศษ	103
11	แสดงจำนวนพนักงานที่ได้รับโถเชระหัวว พ.ศ. 2523-2525 ...	106
12	สรุปผลการลงโทษพนักงานของหน่วยงานทาง ฯ	107
13	แสดงลักษณะความผิดที่เกิดขึ้นทั้งหมด พ.ศ. 2523-2525	110
14	สรุปลักษณะความผิดของพนักงานในหน่วยงานทาง ฯ พ.ศ. 2523-2525	112
15	แสดงผู้มีอำนาจจากอนุญาตการลาของพนักงานการทางอากาศยาน แห่งประเทศไทย	127
16	แสดงเพศของพนักงานของการทำงานทางอากาศยานแห่งประเทศไทย ...	141

รายการตารางประกอบ (กอ)

หน้า

การงานที่

17	แสงออกอยุของพนักงานของการท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย ...	142
18	แสงสถานภาพทางครอบครัวของพนักงานของการท่าอากาศยาน แห่งประเทศไทย	143
19	แสงระดับการศึกษาของพนักงานของการท่าอากาศยาน แห่งประเทศไทย	144
20	แสงอาชญากรรมทำงานของพนักงานการท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย	145
21	แสงระดับอัตราเงินเดือนของพนักงานของการท่าอากาศยาน แห่งประเทศไทย	146
22	แสงแนวทางในการสร้างบุคลิกภาพของการท่าอากาศยาน แห่งประเทศไทย	148
23	แสงแหล่งข่าวที่พนักงานทราบข่าวประกาศการรับสมัครของการ ท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย	149
24	แสงวิธีการทดสอบเข้าปฎิบัติงานของผู้ที่สมัครเข้าเป็นพนักงานของ การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย	150
25	แสงความคิดเห็นเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่กับความรู้ความสามารถ ในการทำงานของพนักงานของการท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย..	151
26	แสงการปฐมนิเทศเมื่อแรกเข้าทำงานของพนักงานของการท่า– อากาศยานแห่งประเทศไทย	154
27	แสงระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบข้อมูลต่าง ๆ ของพนักงานของการท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย	155
28	แสงโอกาสที่ได้รับการฝึกอบรม, ทุนการศึกษา .. อันเป็นการ พัฒนาบุคลิกภาพของพนักงานของการท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย ..	156

รายการตารางประกอบ (ก)

หน้า

ตารางที่

29	แสดงจำนวนครั้งที่ได้รับการฝึกอบรม ภูมิทัศน์ฯ อันเป็น การพัฒนาบุคคลของพนักงานของการทางการศึกษาแห่งประเทศไทย	157
30	แสดงการประเมินผลภายหลังจากการพัฒนาของพนักงานการ ทางการศึกษาแห่งประเทศไทย	158
31	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม ถูกนำไปใช้ในการปฏิบัติงานของพนักงานการ ทางการศึกษาแห่งประเทศไทย	159
32	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปริมาณงานและความรับผิดชอบกับ เงินเดือนที่ได้รับของพนักงานการทางการศึกษาแห่งประเทศไทย..	162
33	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความสามารถทักษะ เงินเดือน ที่ได้รับของพนักงานการทางการศึกษาแห่งประเทศไทย	163
34	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเงินเดือนที่ได้รับกับการใช้จ่ายเพื่อการ ค่าใช้สอยของพนักงานการทางการศึกษาแห่งประเทศไทย	165
35	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเงินเดือนที่ได้รับกับความพอใจของ พนักงานการทางการศึกษาแห่งประเทศไทย	166
36	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การผูกขาดประจำปีของ พนักงานการทางการศึกษาแห่งประเทศไทย	167
37	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสวัสดิการที่ได้รับกับการครอบครองซึ่งของ พนักงานของ การทางการศึกษาแห่งประเทศไทย	168
38	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสวัสดิการที่จัดให้กับสวัสดิการของ รัฐวิสาหกิจอื่น ของพนักงานของ การทางการศึกษาแห่งประเทศไทย	169
39	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสวัสดิการที่ได้รับกับความพอใจของพนักงาน ของ การทางการศึกษาแห่งประเทศไทย	170

รายการสารบัญ (กอ)

ตารางที่

หน้า

40	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสัวสดกิจการที่ควรได้รับการแก้ไขปรับปรุง ของพนักงานการทางอากาศยานแห่งประเทศไทย	171
41	แสดงการเปรียบเทียบการจัดอันดับความต้องการให้เพิ่มเติมสัวสดกิจการ ของพนักงานการทางอากาศยานแห่งประเทศไทย	173
42	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมสมของระเบียบวินัยของ พนักงานการทางอากาศยานแห่งประเทศไทย	175
43	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการรักษาระเบียบวินัยภายในหน่วยงาน ของพนักงานการทางอากาศยานแห่งประเทศไทย	177
44	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับส่าხे�ของกรรทำที่มีทิวินัยของ พนักงานการทางอากาศยานแห่งประเทศไทย	178
45	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับส่าხे�ของกรรของทุกช่องพนักงาน การทางอากาศยานแห่งประเทศไทย	179
46	แสดงโอกาสที่ได้รับการยกย่องหน้าที่ของพนักงานการทางอากาศยาน แห่งประเทศไทย	181
47	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเมินผลงานของงานภายหลังจากการยก หน้าที่ของพนักงานการทางอากาศยานแห่งประเทศไทย	182
48	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความตั้งใจปฏิบัติงานของพนักงาน การทางอากาศยานแห่งประเทศไทย	183
49	แสดงอัตราร่วมการเข้าออกของพนักงานการทางอากาศยาน แห่งประเทศไทย ปี 2522-2526	189

รายการแผนภูมิประกอบ

หน้า

แผนภูมิ

- 1 การแบ่งส่วนงานบริหารของกระทรวงพาณิชย์แห่งประเทศไทย ... 21